

Handläggare
Kristina Sandberg
Projektchef för fyra spår och
strategisk exploatering

Tjänsteutlåtande
2024-09-13

Diarienummer
KS-2024/499

Kommunstyrelsen

Samarbetsavtal med Uppsala kommun om trafikplats och samverkan vid kommungränsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner förslag till samarbetsavtal med Uppsala kommun om trafikplats och samverkan vid kommungränsen.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt förvaltningen att teckna tilläggsavtal till medfinansieringsavtalet med Trafikverket (KS-2021/113) i enlighet med samarbetsavtalet.

Sammanfattning av ärendet

Knivsta kommun avtalade om medfinansiering av en ny trafikplats vid E4, vars syfte är att trafikförsörja både Alsike och de Sydöstra stadsdelarna, tillsammans med Uppsala kommun och Trafikverket år 2021. I medfinansieringsavtalet (KS 2021-113) åtar sig Knivsta att finansiera en tredjedel av trafikplatsen som ska stå klar 2029. Efter en lokaliseringstudering för trafikplatsen och förhandling med Uppsala kommun har parterna enats om att föreslå en nordlig placering av trafikplatsen i höjd med Mora stenar, justerad kostnadsfördelning och två efterföljande justeringar av befintlig kommungräns. Syftet med åtgärderna är att åstadkomma en utveckling av området med både lokal och regional betydelse, en ändamålsenlig trafiklösning för båda parter samt goda förutsättningar för rationell kommunal planering vid kommungränsen.

Ärendet

År 2021 tecknade Knivsta och Uppsala kommuner varsitt medfinansieringsavtal med Trafikverket avseende en ny trafikplats vid E4 vars syfte är att trafikförsörja ny exploatering i Alsike och de Sydöstra stadsdelarna. I medfinansieringsavtalet fastställs bland annat kostnadsfördelningen, där Knivsta åläggs en tredjedel av kostnaden motsvarande ca 40 mnkr, och en utredningskorridor för trafikplatsens placering mellan Danmark i Uppsala och Brunnby i Knivsta.

Under 2023/2024 har Trafikverkets arbete med att utreda lokalisering av trafikplatsen slutförts. Parterna har därefter fört dialog om när trafikplatsen behöver byggas, om vilken funktion den ska fylla i närtid och i framtiden, om kostnader och hur den kan skapa största möjliga nytta för den regionala utvecklingen. Parterna har efter diskussion landat i ett nordligt alternativ.

Trafikplatsen lokaliseras inom Knivsta kommun på en fastighet som Uppsala kommun förvärvat med ändamålet att utveckla verksamhetsmark. Placeringen skapar förutsättningar för Uppsala att bygga ett verksamhetsområde i ett attraktivt läge i regionen som skapar arbetsmöjligheter för både Uppsala och Knivstabor. Uppsala kommuns möjlighet att utveckla ett utökat verksamhetsområde var inte känt när medfinansieringsavtalet tecknades 2021 och parterna är överens om att Uppsala kommun har, i och med markförvärvet i Knivsta kommun, fått en ökad nytta av Trafikplatsen i relation till Knivsta kommun. Uppsala kommun är i behov av trafikplatsen redan 2029 för att klara av att bygga ut järnväg, spårväg och de sydöstra stadsdelarna samtidigt. Knivstas behov av trafikplatsen ligger längre fram i tiden när Alsike station och fler bostäder byggs ut. Därför fastslår samverkansavtalet att kostnadsfördelningen av trafikplatsen ska justeras till att Uppsala står samtliga kostnader. Knivsta kommun åtar sig att fortsätta skapa förutsättningar för trafikplatsens tillkomst och att finansiera lämpliga anslutningsvägar inom den egna kommun geografien.

Parterna föreslår en kommungränsjustering i samverkansavtalet till följd av placeringen av trafikplatsen, se illustration i bilaga 2. Den nya kommungränsen innebär att Uppsalas förvärvade fastighet justeras in i Uppsala kommun medan mark i det tilltänkta Nysala justeras in i Knivsta kommun. Syftet med justeringen är att åstadkomma en utveckling av området med både lokal och regional betydelse samt skapa goda förutsättningar för rationell kommunal planering vid kommungränsen. Genom att reglera in Nysala i Knivsta kommun kan kommunen med egen rådighet utveckla Nysala med bostäder i direkt anslutning till Lunsen och med cykelavstånd till såväl Alsike som Bergsgrunna. Området har i och med sitt läge mellan Bergsbrunna och Alsike närhet till såväl social som kommersiell service och är en potential för kommunens hållbara framtida bostadsförsörjning. Kommungränsjusteringen har utgått från att så långt som möjligt skapa förutsättningar för utveckling i kommunernas gemensamma gränsland och bibehålla kommunernas storlek. Samtidigt möjliggör kommungränsjusteringen båda kommunerna rådighet över sammanhållna utvecklingsområden och möjliggör rationell kommunal planering.

Samverkansavtalet reglerar hur Knivsta kommun får access till trafikplatsens västra anslutning i Uppsala kommun och ger även Knivsta en markoption på att förvärva mark inom Nysala som Uppsala äger idag.

Ekonomisk konsekvensanalys

Samverkansavtalet är en överenskommelse där Uppsala åtar sig Knivsta kommuns kostnadsandel av trafikplatsen. Kommunens kostnad för trafikplatsen utgår först när kommunerna tecknar ett tilläggsavtal med Trafikverket.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2024-09-13

Samarbetsavtal, bilaga 1

Illustration, bilaga 2

Beslutet ska skickas till

Akten

Tillväxtkontoret

Antonio Ameijenda

Tillväxtchef

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja

Nej

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Om, ja fortsätt med frågorna.

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja

Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.